بیوسی

د عبدالهادي ریشاء

د اشعارو دوهمه

مجموعه

۱۳۷٤

Ketabton.com

بپوسي

دمجموعې نوم - بپوسي
شـــاعـر- عبدالهادي ریشا
دلیکلو کال - ۱۳۷٤ هـ.ش
دچاپ ځای - کراچي
دچاپ شمیر - پنځه سوه ټوکه
خطـــاط - عبدالناصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

دا د بیوسی مجموعه د هغو کورډاګو، زوی مړو او مور مړو پاک نیت ته چي د ناښادو اولسو د ښادیو صادقانه غوښتونکي وه او په دي ارمان د خپلو مغزنو کلکریو سره ډك زړونه د ځمکي په غېږ وروستل سوي دي اهداء کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

درنو لوستونکو!

ما د پښتو کرړو د لمړی شعري مجموعې په سرکي ژبه کړې وه چې که مي توان وموند دوهمه مجموعه به هم د خیره سره چاپ کم . دادئ اوس وتوانېدم چې د خپلو اشعارو د (بیوسي) مجموعه د چاپه راوباسم او ستاسي حضورته يې وړاندې کړم. زه پسر خپل بول و درېدم، خپله گایه مي داده ترسره کړه.

گرانو لوستونکو!

ترهغه کړیه پوري تر څو چې د پښتو کرړو د مجموعې په باب ماته د محترمو استادانو، شعر پوهانو او عامه خلکو له خوا مکتوبي، غيابي، حضوري د تائید او تنقید حالونه راتلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي ويونكي كوربنا دي به څه پکښې ووايي. نو مي ولې په هوا زړه مي کښانده وو. کله چي پوه سوم چي د پښتو کرزو مجموعه بيخي چاله نظره نده غوړځولې، نه يې يو مخيځه (نو) پر کش کړې دی، وروسته مي نو پر ځان يک سنده کړه. زړه مي پر پښتې سو. يو څه ناڅ مي پر کښېنوست. چاچي زه د پښتو کرزو د مجموعې په تائيد سره مکتوباً، غياباً او مخامخ غښتولئ يم. دوی دي د سيالانو سر سي. زه يې ممنون کړم.

او هغه کوربنا دو چي د مجموعې پر بعضې ځايو تنقيد نيولئ دئ. د هغو تر دا پاک دين وگرزم چي پر يوه مخ يې نده کښلې. او هغه بنا د منو او صاحب نظرانو چي ښه نظر او لار ښونه يې راته کړېده. دوی ته سلامه دي، غيبي سپاره دې مله وي، کوړې و دان.

ښاغلو لوستونکو!

ما به دغه د (ښوسي) مجموعه د وخته لا چاپ کړې وای. خو زه د ژوند په نورانگل اخته وم، د بلې خواچي مې د چاپ د پاره خالي څه غرانونه ټول کړي وه. په هغه بنې د گرانۍ داسي هنبه، باد ښوتئ چي د غرانو زيږه سکه يې داسي ور سولولې وه چي غران د غازارزښ خوځه کوې د خوشکې تروږن يې لا وزن سپک سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېښه، د بېښه مانه دړلودل چې د هغه څخه یو څه راواخلم او د چاپ مصرف ته یې ورکړم. نو اریان، په اریان پاته وم، په چاپ پورې یې او ګاره وم. یو چاته چې مې امید دړلود هغه ته چې مې وړیا ده کړه هغه هم تله تېره کړه، ځان یې وځړاوه، نه و ټوخېدئ. په داسې وخت کې نو ما واړو سړی خا ځا واسرنګه کېږي. دامې هم ځان ته عار باله چې ریشاء دې دیوې مجموعې د چاپ د پیسو په خاطر ځان د او ومحمد وپوروړئ کړي. دامې هم نسوای منلای، نه مې وړبلل چې لیکلې چاپ ته آماده مجموعه دې د غه سې نا چاپه پاته سي. باړه مې زړه راغونډ کړئ. ما ویل "څه توکل یې پر هغه چې بارانونه اوروي".

راولاړ سوم، پر چاپ خانو وګرزېدم. ډېرې چنې مې و وهلې. په ارزان بیه کاغذ پسې مې بازارونه مټ کړه. په چونګې، چونګې د صورت په سوهانګې مې دونه پیسې برابرې کړې چې دا دبېوسی مجموعه په چاپ کړم، او ستاسې حضورته یې وړاندې کړم. ما خود اکارد - نس په خوزو وکئ. اوس نو پر تاسې ده چې نوکئ وخت وروباسئ او دې پسلا ویلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چلي ما د بیوسۍ په دغه مجموعه کي سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.

د دې کراستي یا ګدلي شنل په تاسي اړه لري. زه به تر هغو پوري غابښ وچیچم، چي تاسي یې توري و سپیني شنل سوي وبړه خپل د قضاوت د ترازوو پلو ته ور غوړځوی.

تاسي ته به یاد وي چي د دې شعري مجموعې شعرونه د ډېره وخته ماته پراته وه. ما د پښتو کرزو د مجموعې په سر کي لا دا خبره ستاسي تر غوږ تېره کړې وه. د هغه جملې څخه مي بعضي اشعار د چاپ د پاره د لته رایېل کړه. او بعضي نوري لکه:- د لوی استاد علامه عبدالحي (حبیبي) مرثیه چي د (پښتو ټولني) په مجله کي د اکاډمي له خوا نشر سوې ده. د عبدالباري (اشنا) وېرنه د کندهار په مجله کي چاپ سوې ده. برعلاوه (۵۰۰) پانې یې ګستنتر، او نشر سوي هم دي. د محمد ګل (نوري) د مړینې په یوه تلین کي چي د سرحداتو او قبائیلو د وزارت له خوا نیول سوی وو، ما هلته هم د ده په یاد یو شعر و وایه چي البته نشر سوی به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چي ما د ده د مړیني په دوهمه ورځ وویل، بیا مي و مصرته د ده دفتر ته ولیږل. ګاګارین چي لمړی ځل د فضاء په سفر ولاړ، او بیرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکښته سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شعر جوړ کړی. او د ده د فترته مي پس له څه وخته واستوئ چي خبر يي د (ازوستيا) روسي جريدې خپور کړی. د لمړي پلا د پاره چي (آرم ستراانګ) امريکايي پرسپوږمۍ قدم کښېښود، ماد ده په شان کي هم يو شعر جوړ کړی. په يوه بيته کي مي ثبت کړی، نو ګوره چي هغه بيته به اوس چيري وي؟ د غسي زمانور شعرونه په مختلفو جريدو په مختلفو وختو کي خپاره سوي دي. لکه :- د اولسي جرګي په مجله کي، د سولي د جبهي په جريده کي، د اوسني ليکوالو په دريم ټوک کي او نورو اخبارو کي چي زما سره يي نه تاريخ سته نه مي شعرونه پياد دي.

خــــــــو اوس هم يو څه شعرونه د توَمني په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابر سوه بيا به نو د خيره سره خبري کوو. چي بيا د بلدي د ګوروان کاندراونه سي. اوس يي د چاپ وعده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خيال وي چي د دې مجموعې اشعار به دونه شيريني ولري لکه شيرپيره يا به داسي مفرح دل ودماغ وتسکين د هندهٔ اعصاب وي چي په هر ګوندي کي به يي ترنګ خوشي پرته وي. نو د ا ګمان مو بيځايه بولم. ځکه په دې شعرو کي د ۱۶۰ کلو د بي وزلو د ځګر خزکي، د جزغاله مغزو جزکي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه دزلزلو چغکې او د زړه درزونه، دردونه، غمونه، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي به خوا دروو هي. خو د پېلادو يلو توصيه يې زه څکه درته کوم چي، تاسي بيا هم د اولسو په جګرخونيو کي ورسره ګډ او شريک سئ؛ چي دوی يواځي په غم کي پاته نسي او پر دې تووړه لمبله تولو داغ ديدګان او غمجن سره کښيني او پاتا سره وړکې. وروسته د غم کمبله تولو کړي.

دا پلامي د دې مجموعې نوم په دې خاطر بېوسي، وټاکی؛ چي تولو ناخوالي، ساړه اسويلي، دردونه، نادودي زموږ بېوسي ده. هو. ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم بېوسي؛ زموږ په پښه دي. تر دې حده پوري بېوسه او بېر-ندوکي يوچي د پيشي د تښه څخه هم بېريږو. هانور خو لا پرېږده. دا زموږ بېوسي نه بولی؟ چي پر يوه ټيک يې راته اينبې ده. په سر مو راته ګوري؛ تو ري راته پرتندي دي. د ناترسو تر چپلاخه لاندي يو. د سياه سرو ژړاوي، بنراوي، الـه لاوي دي. هلکان ځان د ډاګه، ډاګه وهي، پرخوله خوله لوږو د پورته کيدو څوک نسته. په سترګو کي مو خاوري رډ، بډ پاشل کيږي. تاتوبي مو ورک دی. د خدای پر او بچه مو څوک نه پريږدي. په هرځای کي شېرخطيان يو. په جيب کي شانزده، په کندري کي سپيروني ندی پاتـــه.

لښي وپټي شتمنۍ موځغلوي. د خپلو هستيو بې سرپه
پيچه ايستلي يو. تېغونه او ارزی لا د لاسه راباندي
صافوي. د دغه واقعيتو په نظر کي نيولو سره مي د دي
مجموعي نوم ،بېوسي، وټاکئ. چي د اکثرو جملو څخه هم
دا ننګي اوبېوسيو بزغ او مفهوم راوزي. موږ بېوسه
نه وو خواوس زموږ وس غټو وسدارانو وړی دی.

خاوري عبدالهادی ریشاً

(c) ketabton.com: The Digital Library

منـــــه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چي د وستان يې (کبلی) بولي راته ټینګ سو چي ستا د غه د ښوسی مجموعه دا ګنبت د چاپ د پاره زه لیکم. ماورته وویل چي "دا خو د زوی زېری دئ. مګر ستا خط کله دوایې دئ؟" خو ده ټینګار کاوه. ویلې "د طواء ټکۍ دئ که یې بیله ما بل څوک ولیکي". ور سره بنه مي کړه. ماویل "ودي ګورو".

هلک رهي سو. د خوش نویسی یو کتاب یې پیدا کئ. ورته و جوغېد ئ. اندر په یوه، یوه نیمه میاشت کي په خط کي دونه باولی سو چي پر خط یې زما باز کښېنوست. مجموعه یې په ښپېره توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډیر ذکي، یوه او مستعد زلمی دئ. استعداد يې د ستایلو وړ دئ. مګر نوځه وکوچي پر هیواد مود بلاسا ختلې ده. د دغسي ډیرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو خاوندان د بل په خاوره کي تره تلي، لی به لیه او تاک له تاکه ګرزي. ډیاز په ګنده په ډوډی پوري حیران دي. د استعداد د روزلو او تحصیل استادان يې یا نسته یا هغه پخپله بخوله اخته دي.

زه اول د ده څخه د دي مجموعې د لیکني د زحمتکښی منه کوم. بیا یې استعداد ستایم چي په لږ وخت کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دونه اَوُړَه سوچي مجموعه يې يک لوخته صافه وليکل. دا
دئ نن يې خط ته ستاسي سترگه هم ورا وړي.
خدایٔ دي ده ته برکتونه ورکي. وزر دې وزېږي.
دانسانيت په هره برخه کي دبريوغتي برخي ورته غوارم.

- ريشاء -

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره ‖ عنوان	مخ
۱ . لوی ښتن	۱
۲ . رب ته دریږو	۲
۳ . اي خاونده !	۳
٤ . دغه حال دئ چي نه چاغيږو	٤
۵ . لپوه هم پرهيز کوي؟	۵
٦ . حالونه مي راوړي	٦
۷ . بېچاره پروفيسر	۷
۸ . غم ځپلي اولسونه	۸
۹ . لامونه دي پېژندلي ؟	۹
۱۰ . تشي د خولې خبري	۱۱
۱۱ . دخپل زوره ناخبره	۱۳
۱۲ . جنګ پر غلَه دئ	۱٤
۱۳ . د لته ګذاره سخته سوه	۱۵
۱٤ . زوی مړي لاس نه اخلي	۱٦
۱۵ . للو ، للو	۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره - عنوان	مخ
۱۶ . ملل متحد ته وایم ________	۱۹
۱۷ . که راتلله نو پاخه راځي ________	۲۱
۱۸ . داڅه سوران راغلئ دئ ________	۲۲
۱۹ . یاران پې بد راه کړه ________	۲۳
۲۰ . دتولوزړونه دک دي ________	۲٤
۲۱ . تر مرګه خوب ________	۲۵
۲۲ . وې شرمولو ________	۲٦
۲۳ . یاري صداقت غواړي ________	۲۷
۲٤ . مخ یې راو لګاوه ________	۲۸
۲۵ . دغه دئ ایثارنو ________	۲۹
۲٦ . کفن کښ ________	۳۰
۲۷ . بې باوره وعدې ________	۳۱
۲۸ . سل د زرګریو د ګر ________	۳۲
۲۹ . پس ګردنی ________	۳۳
۳۰ . نوبتي مرګ ________	۳٤
۳۱ . نامیندي ________	۳۵
۳۲ . حق ده پېره ________	۳٦
۳۳ . لرګي یې پکاردي ________	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۳۴. د زړه غمچینه ______	۳۸
۳۵. لوی ختلم په زیرخانه ننوتلم ______	۳۹
۳۶. بې پرزو موټر ______	۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولویږي ______	۴۱
۳۸. کور بل ______	۴۲
۳۹. سر شکوني ______	۴۳
۴۰. مخ ته کرکنږي ______	۴۴
۴۱. تماشه بي کوه ______	۴۵
۴۲. د بل لاس ______	۴۶
۴۳. تو له دی دی ______	۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه ______	۴۸
۴۵. پښو ته لویږي ______	۴۹
۴۶. د مغزو عملیات ______	۵۰
۴۷. تالي ختي ______	۵۱
۴۸. وروستي هګۍ ______	۵۲
۴۹. د بندګۍ ژوند ______	۵۳
۵۰. د سرونو لوګ ______	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته ______	۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره-عنوان	مخ
٥٢ . د غه حال دئ ________	٥٤
٥٣ .زېږه ته مولويزي؟ ________	٥٥
٥٤ .ژړي تلي ________	٥٥
٥٥ .ولي بل ته اړ یو؟ ________	٥٦
٥٦ .د غلو ملګري ________	٥٦
٥٧ .څنګه وکړم؟ ________	٥٧
٥٨ .بې فايدې مجلسونه ________	٥٨
٥٩ .نيکي غوښتني ________	٥٩
٦٠ .په وينه بيده ________	٥٩
٦١ .وچاته ور زغ کړم؟ ________	٦٠
٦٢ .پرکمه رهي يو؟ ________	٦١
٦٣ .پښتون پاته سو ________	٦٢
٦٤ .لاس يو کئ ________	٦٣
٦٥ . ذ غاليان سو ________	٦٤
٦٦ .فراري عاشق ________	٦٥
٦٧ .مردار خواره ________	٦٦
٦٨ .ترکلکين راته ګوري ________	٦٧
٦٩ .ګلګل ميري ________	٦٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۷۰ .توپک خپل و پردی نه پېژني	۶۹
۷۱ . بېوسه يو	۷۰
۷۲ .پر صراف کلپي نه چليږي	۷۱
۷۳ . راغله، ولاړه	۷۲
۷۴ .بدي خاطرې	۷۳
۷۵ .منافق	۷۴
۷۶ . کوږ لاس کوږ مغزی	۷۵
۷۷ . برګ ګل	۷۶
۷۸ .ښه انګور چغال وهي	۷۷
۷۹ .پښې نه پر ورځي	۷۸
۸۰ . آينده نتيجه	۷۹
۸۱ . د بيت المال موږ کان	۸۰
۸۲ . نه شرم نه حيا	۸۱
۸۳ . ترکه وارزانه	۸۲
۸۴ .سوک زېړه	۸۳
۸۵ .اوږد زکندن	۸۴
۸۶ .پر يوه زخم بل زخم	۸۵
۸۷ . ښه کوئ بد مه کوئ	۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان — مخ

۸۸ . سگریټ کښنانو! — ۸۷
۸۹ . نصوار ریانو ته — ۸۷
۹۰ . خپلي بنکلي ته ځم — ۸۸
۹۱ . خبره خلاصه ده — ۸۸
۹۲ . خوندي نسته — ۸۹
۹۳ . په ټوک یا ځیره ګزاره — ۹۰
۹۴ . د ډالرومریدان — ۹۱
۹۵ . بې سوره سازته اتڼ — ۹۲
۹۶ . د غوښو اکسیر — ۹۳
۹۷ . جوال شکاف — ۹۳
۹۸ . خرامبو — ۹۴
۹۹ . ترنس کښنته مزدوري — ۹۴
۱۰۰ . کږي لاري — ۹۵

شپږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی څښتن

مُصَوّر، خالق، مالك د كايناتو
ته لايق د حمد، ثنا او د صفاتو
تا راكړي دي بې شميره نعمتونه
اې منعمَ! معطي د انعاماتو
بينده په زره آگاه د هر بنده يې
مهربان يې نگهبان د موجوداتو
چې ستا حقه لار په صدق عملي كړي
هغو يو وره ستا رضا په عباداتو
ته معبود يې عبادت ستا لره بنايي
پرستش نه كړم د بت او فلزاتو
د شيطان د تيرايستلو پناه غواړم
چې و لاړ نسم د خونكارو پرعاداتو
د صالح نيكو كارانو عمل راكه
ما خوندي كړه د روزگار د جناياتو
ته هادي يې هدايت هادي ته وركړه
دى خواستگر ستا د مقبولو هداياتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب ته د ربړو

مسلمانان چې د خپل رب څخه جنت غواړي
هسې مولا له بندګانو عبادت غواړي

هادي قران چې بندګانو ته لیږلی رب دی
باید په دوړو کې پروت نه وي تلاوت غواړي

مسلماني تش په خوله نه کیږي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواړي

که مؤمنان موږ یو له بله سره وروڼه بولو
همدا اخوت په صداقت، مینه، الفت غواړي

که څوک یو اځی لمونځ کوي زکاة بیانه ورکوي
نیمې آیات مني د نیم څخه فرقت غواړي

د همسایه سره اسلام د وروری ژوند خوښوي
هم د هغو سره دوستي او مودت غواړي

قتل، قتال، جنګ، جدل، فسق، فجور دی منع
سوله، صفا خوښوي نه چې عداوت غواړي

څوک چې تقوا لري هغه وي و خالق ته نږدې
څښتن عادل دی د بنده هم عدالت غواړي

خدایه ته زموږ عمل ته مه ګوره خدایي ته ګوره
ریښا په ټول جهان کې سوله امنیت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې خاونده!

پاکه ربه ته خالق زه دې بنده یم
ستا له امره څخه لیرې افتاده یم
په ګناه کې یمه ډوب تر سره پورې
د رحمت امید لرمه درمانده یم
شیطانانو یم د لارې اړه ولې
اې ستاره! عفوه غواړم شرمنده یم
په دنیا کې مې هم هیڅ خوا نسوه سمه
په محشر په خپل عمل سرافګنده یم
بندګان وایه وتاته یاغي سوې؟
او که زه په بېنا ستر ګو نادیده یم
نه ورورې، نه اخوت، نه مؤدت سته
پر دې حال به لا تر کله پاینده یم
زما د ژوند چارې راسمې کړه خاونده
زه رېښا کله د چارو ساز نده یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غه حال دئ چې نه چاغیږو

راته وایي چې څوک نما مسخ دړواغ
د هغو خلګو لره مه پر زړه داغ

په خوله قال الله و قال رسول وایي
په خوړک کي مردار خوري لکه زاغ

په مجلس کي یې د ژبي لمبي وزي
وي دننه زړه یې تور لکه څراغ

چې د زړه او د خولې لاري یې یوه نه وه
منافق دئ غوږه ژبه دا ابلاغ

چې یې تول عالي صفات د پاک مؤمن وي
چیري و باسم د دې سړي سراغ

ولي نسي رنګارنګ ګلان خرجوه
چې د ګلو پر باغچو ګرزي الاغ

که په رنځ د خونړیزي سړی اخته سي
نه جوړیږي د خاکشیر په نبا داغ

هر ګړی دنا بوره مرګ په ګروم کي
ریښا څنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

لېوه هم پرهېز کوي؟

یا پیدا دئ تباهي لره چنګیز | بد لوي جګي کوډلي په خاکرېز
نعمتونه کړي بدل په تور وخاورو | یا يې لا نس کړي په یوه ګړي پالېز
یا ښې راغلي بلبلان وزې د باغه | وا به نه وړي له کارګه د بلبل رېز
یا رمباړه، یا شیشنئ، یا رابې دل دئ | حیوانان کله و یلي سي نېرېز
درنده حیوان دئ هر چا پېژندلئ | نه پو تېزي د دوی پوست په قناوېز
سرچینه که سوه مرداره تول مردار سي | که بهاندتر آخره وي کارېز
د مردار لا بس په خوړو کې ډېر حریص دئ | چا لیدلئ د کارګه، لېوه پرهېز؟
یو د بل حیات ته ویني د ځان ورکړي | بل جلا د غوندي د وېنو وي خونرېز
ښه وبد اعمال د هرچا جلا کېږي | که څوک ولري د عقل والبېز

پرېشان د نفس، هوا لښکر سي راغلي
اوس به څرنګه کوي ځني ګرېز

حالونه مي راوړي

آ ښاد منوا! ماغمونه دي راوړي   ما د ګروب هیوا د حالونه دي راوړي
تمول ژوندي يي پرتي باندي څخېدله   او د مړو مي تصویرونه دي راوړي
یو مغیځه وطن واړه هـــــدیره وو   د قبرو مي فریادونه دي راوړي
سوخته دله پرهار زړونه هلته پاته   ما یې تش آه و دردونه دي راوړي
په نکریځو سره لاسونه هوري ښخ دي   ما نامراده ارمانونه دي راوړي
ما د ساندو د ژړاندو سترګو اوښکي   سیلابونه، سیلابونه دي راوړي
په اوربل يي د اوربل ویښتان پاشان سوه   شاعر خوشعري تارونه دي راوړي
بهارونه غوټۍ نه وې غوړېدلي   د خزان مي ژړبلګونه دي راوړي
پر دیوال ماغزه پراته وه د ښیبیانو   د کوڅې مي ولونه، ولونه دي راوړي
د مرګ وزې په ژوندیو پاڼېدله   په سندکي مي هډونه دي راوړي
روڼ اتیانو لا تر کله روژه نیسي   دا دی مار روژه ماتونه دي راوړي

داچي ننله دي محفله مستي ولاړه
خو ریشاء دغم ستونه دي راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیچاره پروفیسر

توسر د ود وږي په زړه کي اوړ بلیږي
د کوړي پشان د زړه خونه سوځیږي
په ظاهره ړوغ، دړون لړمون پخته یم
نا خبره د سباچي څه ړاکیږي
زما په رنګ تاړاک بل چاندئ لید لئ
صوړت تیږي، زړه لړزیږي، سترګي لویږي
د علاج داړوي ندي پیدا سوي
پروفیسر مي په تشخیص لا نه پوهیږي
ډیر تېروني دوست د ړنځ پوښتنه نکړي
بیګانه خوږي په مرګ لا خوشحالیږي
ریښا مرګ ته انتظار باسه مرګ لنډ دئ
خدائ خبر چي د ړوند چاړي دي سمیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ځپلي اولسونه

پاته یم یاړانو د غمجنو اړمانو سره
نسته شیریني ژوندون تیریږي د ترخو سره

نه لړم خنداپر شنډو غم لړم، غصې لړم
زړه کي ګلومه ځپل دړد ونه د غمو سره

چاړاته د عقل اساسي لاړه و ښه ښوده
شپه او وړځ تیریږي د پړسد ولپو نو سره

خلګو اوړ اخستي دي پاو ښکو کي غوټي وهي
هسي آموخته سوه د سړو و د تو دو سره

ژر به آباد یده اولس له ګرمه سړده وخیږي
لاړ به پرې کوي د وړاندي تګ د کاروانو سره

مه نامیندکیږه ړیښا غم غصي دي لیري کړه
ځان دي کړه نږدي د غم ځپلو اولسو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مونه دي پېژندلي؟

د غه څوک دي چې يې وژني هم يې سوځي؟
دغه څوک دي لوټوي چې يې دوړځي؟
دغه څوک دي چې د ورور د جيب يې باسي؟
په رقم، رقم نوم يې ختا باسي
دغه څوک دي چې ښهري خلګ د کوره؟
دغه څوک جلا کوي خپل ورور د وروره؟
دغه څوک دي چې قبرونه يې ړنګوي؟
کور، کوڅه، مسجد ښارونه يې نړيږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د دې عصر زمريان که چغالان دي؟
چې خورک يې د خپل ورور د کور چرګان دي

دوی پر څه دي تباهئ ته جوغېدلي؟
دا يې رحمه دا بنسيلي، بنويدلي

دوی څه وايي، څه کوي، څه يې مقصد دئ؟
چې هر ځای يې اور بل کړئ د حسد دئ

آيا پېژنئ يې دا ناترسه څوک دئ؟
د سور سات او بس چې هر کاله ته څوک دئ

خلګو ونښ سئ بس ته، پرېږدئ خپل خوبونه
د ريښاء سوالونه ورکړئ جوابونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشي د خولې خبرې

د نړۍ بشر خواهانو، چيرې ورک ياست؟
د مظلوم طرفدارانو، چيرې ورک ياست؟
زموږ له حال څخه خبر ياست او که نه ياست؟
مهربانه پر خوارانو، چيرې ورک ياست؟
د افغان پر سروڅه ناورين سيده دی؛
بشر دوسته انسانانو، چيرې ورک ياست؟
سترګې پټې دي، که حق نسي ليدلی ؟
حق بينانو بينايانو، چيرې ورک ياست؟
انساني عاطفه، رحم ولې نېست سوه؟
رحم دِ له هستمندانو، چيرې ورک ياست؟
افغاني ملت په وينو لړند پروت دی،
بې سرحده ډاکترانو، چيرې ورک ياست؟
بشري حقوق د خولې تشې خبرې
د عمل وفادارانو، چيرې ورک ياست؟
توازن نسته پلې سپکې درنې سوې
په نړۍ کې منصفانو چيرې ورک ياست؟

تر غذا سو د سلاح کاروان د مخـــه
د ترافيک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟
د اوربل قومانده ډېر ژر عملي سي
د اوربند منصبدارانو، چیري ورک یاست؟
د افغان نجات ته کمه لاره وزي؟
مخ کښانو، رهبرانو، چیري ورک یاست؟
بشري نړۍ قرض داره د افغــان ده
بندي غاړي دیندارانو، چیري ورک یاست؟
د امید سترگي و تاسو ته کږې دي
اې! د سمي لارویانو، چیري ورک یاست؟
د کارگانو آوازونه پــورته کیږي
له دې باغه بلبلانو، چیري ورک یاست؟
په طعنه په اشاره به څه سي جــوړه؟
خولې کړې خلاصې شاعرانو چیري ورک یاست؟
ریښا ورک دی په نیا روپه دربیلو کي
چیري یاست مشعلدارانو چیري ورک یاست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره ناخبره

په بناېست کې قافلې دې مخ ته او ړې
خو ولاړې يې د تورمخ غلام و دړ ته
په مړانه دې د بيان دې چپه کړي
په قوت کې غر ولاړ يې هر خطر ته
اې د خپل مړانې، زوره ناخبره!
توره چا ده تېره کړې ستا وسر ته؟
پښواني تخت ونه چا کړه درې وړې؟
چې پر وچه مځکه پروت يې وسره لمر ته
په بربنډو او په شمله دې څوک اخته دي؟
په پړوني کې وړل کېږي و بهر ته
سپينه ورځ دې د غفلت په خوب کړه ګړه
توره شپه به تېر وي و سپين سحر ته
د بابا او د نيکه نوم دې هېر نسي
بد نامي بيا پاته کېږي وپسر ته
وروستي عمر د زيښا د بې آبۍ سو
وچه درخته نه رسيږي وثمر ته

جنګ پرغله دی

که د وړو تر میانځ نه وي یکرنګي — زندګي د هغو نه ده زندګي

د ملت تر میانځ که یو وار نفاق راغی — پر وړ غورځي هر چوړې او هر بېنګي

دغه حال پر افغانانو نن راغلی — د نفاق اساس یې ایښی فرنګي

د غیرت بګړۍ وغاړې ته لوېدلې — افغانان دي یو د بل سره جنګي

ډېرین زړه وال د وړو په مرګ کېږي خفه — غواړم هغه زړه اهلک چې وي سنګي

چې د بل په اشاره خپل وروڼه وژني — تر دې نسته بله لویه بې ننګي

نه آرام او نه امید د هوسایي سته — زوړ و وړ ژوند تېروي په خلق تنګي

چې پر زړه یې د وړو د حُب تاپې وي — د هغو ظاهري خوی وي پلنګي

په میدان کې چې چرګان سره بېرسي — لمړی ضرب یې وي پر تاج د کلنګي

رښتیا څوک دي پر سورنا که غوږ نیسي
چې وي پوره ته آواز و نه سورنګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لته گذاره سخته سوه

دسپین سرود نازوي بدراځي
دسپین زیرو د گیلوي بدراځي

مشران چي دخپل کور مسئول نه وه
دکور و ورو څه د هغوي بدراځي

چي په کور کي نه تنظیم نه دسپین وو
له دي گډ وډ تنظیموي بدراځي

چي نه قول نه وعده وي نه وراشه وي
له دروا غو د وعدوي بدراځي

دلایل منطق چي نه وي په مجلس کي
وچ دلو ډ واوازوي بدراځي

فیصلې چي په عمل کی تطبیق نسي
پر کاغذ د فیصلوي بدراځي

هسي دېرشیان موجود سته بدي ایسي
خصوصاً بیا د جنگوي بدراځي

ریشاو لاړ سه یوې بلې سیارې ته
ستا له دې نصیحتوي بدراځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی مړي لاس نه اخلي

سحرګر وڅه جادو وړا باندي کړئ
عقل فکر يې دیٔ زما له سره وړئ
د خپل ځان سره مي واك واختيار نسته
کشوي مي لکه مږ غاړه کي پړئ
د ژوندون د پاره مځکه راته سره ده
د مرګي په کټ کي پروت یم لکه مړیٔ
د کم درد څخه نالش وکړمه خلګو
د وجود هره حصه مي ده کومړیٔ
چي يې غوښته هغه هوډه يې پوره کړه
پر څه لاس را څخه نه اخلي زوی مړیٔ
د دوو ورونو په لاسو کي سنلاخې دي
يو دابل حلالوي لکه اوږ کړئ
د خپل کوره يې ريشا بهرته ويوست
پاته نسو په کاله کي د کور غمړیٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

للو، للـو

الاهو للو، للو، خوب دي درسي دلمو للو، للو آاهی، آاهی للـو للـو
د ستر گو تور د زړګي سړ للو، د تورې شپې ژړیږه لمره للو، پر د ښمنانو سپي لاس بره للو
الاهو للـو، للـو

اوس دي خوبونه کوه، پاک خوړ کوڼه کـوه، پر موړ ناڅونه کـــوه
ځان مړه وه په شیدو، خوب دي کوه تر سپیدو
الاهـو للـو، للـو

سباقومونه روڼې، کار له غښتلي پالي، دوی ته دلوړي ساتي
ښتن دلویو کارو، د نوي، نوي فکـرو
الاهـو للـو، للـو

ته به اقوام ویښـوي، ته به عوام ویښوي، بشر تمام ویښوي
ته د غفلت د خوبـو، د جهالت د خوبـو
الاهو للو، للـو

نړی کي سپين دي که تور، هریو د ځان بوله ورور، نړی د تولو لوی کور
سره یو ځای د قرنـو، پر د ښتو، غرو و رغـو
الاهـو للـو، للـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېديا اوبه وه ،خړې غونډۍ شنې کوه، زوزان د بېخه رېبه
زړونه راباسه د غرو ، وتړه بند په رودو
الاهو للو، للو
پوره که لوړې هيلې، د مرګ سلاح کړه ويلې، وايه د ژوبدلې
وړک کړه خطر د جنګو ، خلاص کړه بشر د لمبو
الاهو للو، للو
زما وصيت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلګو کوه
د غه قيمت د شيدو، ستا څخه غواړي ببو
الاهو للو، للو
د خلګو زړه وساته، زړې د زړه وساته، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خوارې ګرانه للو
الاهو للو، للو
آينده ښاد اوسې، آرام، آباد اوسې، لوی سې د مراد اوسې
زما نازولي زړګو ! چې هېره نکړې آذکو
الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملل متحد ته وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نړی
دا ده د بشر، بشرخواهی، انسانیت نړی
دا ده دانسان د ترقي او عصریت نړی
دا ده پرمخ تللي د وروري او د ښه نیت نړی

دا جملي که هرچا په رشتیا سره ویلي وي
نن ریښتي د ظلم او ستم باید ختلي وي

آیا استعمال د اسلحو تاسي ژوندون بولئ؟
جنګ وانسانانو ته پیشرفت او تمدن بولئ؟
اوکه پرعوامو بمباري عصري قانون بولئ؟
و وایاست رشتیا چي د غه عقل که جنون بولئ؟

زه د ورور وژنه خود خواهي وجهالت بولم
زه د انسانانو جنګول لوی خیانت بولم

جوړه پر بي دفاع خلګو ناوړین دئ مصیبت دئ
دوی وایي چي جنګ داخلي کار د مملکت دئ
ځواند! هسي نه ده د بهر مداخلت دئ
هرځای چي جګړه وي د یو، اِن مسئولیت دئ

هر جنګ په داخل کي د خارج څه تمویلیږي
دخل د خارج وي د سد خلګ په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې د یو.اِن د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلومیږي چي بازۍ د هلکانو وي
ځکه فیصلې بې نتیجې د انایانو وي
یا د فیصلو تعمیل پلاس د استادانو وي

وړه ده دیو.اِن استازي ژرچي استعفا وکړي
یا دي د بې وزلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي به پوهیږي چي جنګونه پرغله وي
ځکه فیصلو کي د زورګیر درنه پله وي
هرضعیف النفس د زورورو پر پله وي
نه دئ عدالت چي ناحقیو نه شله وي

خود به په نړۍ کي تږدې لیري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورګیر پر طرف ډلي وي

جوړي تباهۍ ته کارخانې د سلاح ګانو دي
ګټي د غټانو تاوانونه د کچنیانو دي
ناز ونعمتونه د قوي تفنګدارانو دي
واره اختیارات فقط پلاس د څوکسانو دي

زه ریښا انسان ته انساني خویونه تل غواړم
یا د غه نړۍ د خپل مدار څخه وتل غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله ډیر پاخه راځي
ګوري چي لاڅو سرونه پاته دي
تش میدان ته بنه په پوره زړه راځي
اوس د ګل هوسو ګلستان نه دی
دلته نوی اور په بلیده راځي
اوس بي د راتګ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر نخره نه د یواله راځي
یو ځل چي د غم کمبله تولمه سوه
بیا په وراډکونډي د واده راځي
هر وخت چي سرک بي او پاشي ولید
هغه ګړی پلي او سپاره راځي
یو کرت که لمر تر اوره ووتی
هلته به ریشا د لمر ورانګه راځي

داخه سوران راغلئ دئ

کله بیا غوړېږي د دې باغ غوټه
ژړ خزان پر شنه بهار راغلئ دئ
خپل باغ ته څوک کله تیریدلای سي
هلته درنده حیوان راغلئ دئ

ماتي لکرۍ خمل بد نونه دي
نن ورځ د سوټي دوران راغلئ دئ
زه چي آینده ته نظر واچوم
زما نظر ته وران جهان راغلئ دئ

اوښکي د یتیم دو چیدونه دي
دوی ته طوفاني باران راغلئ دئ
خلګ خوري، ډېري خوري، سکروټي خوري
دا رنګ خورنده انسان راغلئ دئ
دا سي خورنده پهلوان ژر څملي
دوی لره د لري زیان راغلئ دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاران یې بدرا کړه

زما خوازه یاران دي چیري راځه تللي؟
دوی دي تللي که بل چا دي تیر ایستلي؟
نا بللي بېګانه اوس راته ناست دي
ما په دوی کي څوک ونه لیدل ښاغلي
نه خبره، نه یې ژبه، نه وراشه ستړه
نه یې زموږ د پرګنو حقوق منلي
دلته یو د زړه خوا خوږی پیدا نسو
کندوالي، یا تښتي توري دي کوډلي
اوس به چیري زه خوازه یاران پیدا کړم؟
چي پر لوتو تپو ناست وي د کلي
شکایت، درد وغمونه مشترك سوه
ړیشاء ستا په شان دي تول پر زړه ویشتلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولو زړونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبیب دی؟ چاره ساز، د خوږمن زړه!
پاک صفا زړه مي د رحم پیدا نه کړئ
چي يې ګورم هرځای وینمه، خیرن زړه
د دوستۍ زړه چا وماته تر دې نکړ
نه خوږیږي زما پر حال، د دښمن زړه
د ناښاده زړګي حال چي چا ته وایم
تر ما ډیر د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په مینه کي د مینې خوږمن زړه وي
نه جوړیږي په تعویز، د مین زړه
د ډیر ګرومه څخه ډک زړونه ځوانان سوه
زنده دل به وو پخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د ارمانو دي
د ریښا هم هسي ډک د ارمان نن زړه

ترمرګه خوب

زړه له ډېږه ګرومه څه پاړسوب کوي
عقل سوګنده وه نن لیونتوب کوي

مینه د یار زړه غواړي اخلاص غواړي
نه ښایي بې زړه چې مینتوب کوي

سړی چې د جهل امبار ونه وي
خوشي دَی ادعا د سړیتوب کوي

چاته چې عادت د خوب ګولۍ سولې
پروت به وي ترمرګه پورې به خوب کوي

ګېنډ غونډې چې سر یې د هوا څه سو
کله بې لغتې وړاندې توب کوي

ګېنډ پخپله پوره ته خیالات نه لري
واړې د لغتو یې لوړتوب کوي

ځواني ککړه تر خاورو لاندې سوې
زوړ ږیره ښا قبرو ته مشرتوب کوي

وې شرمولو

ډیر و شرمیدلو تر هر چا پوري . څومره خجالت یو تر دنیا پوري

هر ځای ریشخندي د بدلاسه یو . څه جواب به وایو تر بابا پوري

سترګي چي سي وچي بل څوك نه وینی . مړي سترګي ولاړوي تر سبا پوري

څو نه د رواغان موهوم وانه ویدل . حق واړه باطل سوه تر ښتیا پورې

ډیري د وعده خلاف ورځ وسوې . نه ورسیدلي تر وفا پوري

دا ژمنه یي هم د باور نه بولم . سل ځلي یي وکړي تر سبا پوري

څنګه بې تمیزه زمانه سوله . خاندي د ریښا خوار په ژړا پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاري صداقت غواړي

یاري نه کېږي په زور محبت غواړي
هر قدم د میني غور، دقت غواړي
چې رضا د یار حاصله نکړي ګرم دئ
څوک چې ګرم سو هغه ولې جنت غواړي
رسیدل د عشق پر لار تسلیدل دي
خوب وخیال دئ چې په مفته وصلت غواړي
په آخر کې هغه پاته شرمنده سي
چې د یار د خوښی پر ته عزت غواړي
د غرور د خره د شا به راشوه سي
غمازان چې مې د یاره فرقت غواړي
ریښا صاف اوسه په مینه محبت کې
یار په مینه کې تنها صداقت غواړي

مخ يې را ولګاوه

زندګي راته زندان سو . ديوالونه زولانه سوه
اولادونه اتکړه دي . آزادي غلامانه سوه

څه شي وکم؟ چيري ولاړ سم؟ . دړه دي وخپل منفور يم
کشران مي په خوله نه دي . مشران مو نازدانه سوه

په ما مخ دئ لګيدلئ . څوک مي غوږ په کړزونه زدي
دوروستي عمر خواره دي . ښادي ولاړه بېګانه سوه

څوک مي ولي په ډبرو؟ . خوګلوي مي، غموي مي
چي پر سد يې ځان بللئ . هغه واړه ديوانه سوه

ولي مينه، الفت ورک سو؟ . ولي هيڅ ترحم نسته؟
ولي عقل و لاړئ پښبوته؟ . چي پر جهل روانه سوه

اختيارات مو د ځان ندي؟ . که د بل د ول ته نښيزو؟
که موسد د سره تللي . چي کارونه خصمانه سوه

بې چاره "ريشا" خوريزي . وروستي عمر پر تيريزي
دوړو په لاس کښېوتي . زړه د ګرومه نفقانه سوه

دغه دئ ایثارنو

نور موغت کړي غتمه وويي لا نور
ځان مو ټيټ کړئ ټيټه وويي لا نور

څومري سپک سوي يو دبل په تله
آیا تر دغه سپکو ويي لا نور؟

پخپله سر وکړې کي دي ورونه
په غم ککړ، ککړ وويي لا نور

بل ته خندا ځان ته ژړا راولي
خپل ژړيدلي ژړه وويي لا نور

خپل ځوروچي بيگانه په خوښ سيي
بل ځورولي، ځور وويي لا نور

زموږ په غوښو اجنبيان ماړه سوه
هم مستو، هم مړه وويي لا نور

جوړي مونه کړې آبادي وځان ته
آبادي چيري نړه وويي لا نور

ريښا په خپل غم مصيبت کي ډوب دئ
ندئ انصاف چي زغو ويي لا نور

کفن کښ

چې يو څه سي د ژوند کار سره پتليس
بيا يکښې باسي ترڅې يو ابليس
کله کله په اميد سره زړه ښه کړم
ترنظر مي پټوخ وايسي تنيس
چې څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چې هرڅه لري هغه بيا وي خسيس
هيڅ دروغي اميد مکړه د هغونه
چې وړاني يې وي لوستلي په تدريس
يم د ظلم په سکِنجه کې وړغلی
د قوي لاسو په زور سره يم پريس
دامتاع د کم ځای وبولم يارانو
چې برليک نه امريکا وي نه انګليس
ريښا هسي کفن کښ کس ته حيران دي
چې يې وکيښ د شهيد څخه کميس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې باوره وعدې

په وعدو په قسمو بې باور نسته
چاکه خپله وعده څو ځلي کړه ماته
د هغو قسم، وعده خطا ایستل دي
د رښتیا د صداقت لار ځني پاته
لیري، لیري اوگوښه ځني تېر پېږه
له کاذب سړي مخ وگرزوه شاته
کاذبان هیڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غوږځوي سباته
له دروغو اسلام هرڅوک منع کړی!
خصوصاً د رواغان نه ښایي ملاته
د دروغو مزل لنډوي دامتل دی،
په میدان کې ژر راوزي ورښتیاته
بې حیاته د حیا امید و نکړې
مرگ بهتر وبې حیاته له حیاته
وي ساته په صداقت پاکیزگي کې
خدایه! حقه لار وروښیې ریښاته

سل د زرګریو د ګګر

د ماتول وار يې خوړلئ، پر کله د اتحاد دئ
ما غزه تيت زړې، زړې سوه، کاړي واړي د استاد دئ
پښت له پښته بيا تر زويه، دئ افغان اولس نيکخويه
پر ميدان يې کلې لغړې، دا دکم يزيد ايداد دئ
نه مؤمن غوندې زړه سوې کړي، نه انسان غوندې خپلو کړي
زړه يې سخت لکه ډبره، دا خاصيت يې د جلاد دئ
که پابنده د قران دئ، که يې خوی د مسلمان دئ
که خير په سود، زيان دئ، هلته پاک د دوی جهاد دئ
بڼ يې وکښې د خوش ښو، ريشه کش معاندين شو
چې بنا پر ښياد نه وي، تعمير خوشې بې بنياد دئ
پې يې ايښئ د تورزل کړي، ښه ستون چپه کيدل کړي
تر هغو چې نرې کيږي، وفولاد لره خراد دئ
پر ډک خم چې د آساقي وي او ترڅو چې ړنګئ باقي وي
نشئې به ملاقي وي، خمارې ته پر نه داد دئ
چې بګړی يې د اسلام وي، خو په نيت د دويادام وي
که هر څو ملا امام وي، هسې پټ لکه صياد دئ
د مغزو به څه ښادي وي، چې يې ژوند نامرادي وي
ښادي نه لرو ښامنو، د ريشا زړګی ناښاد دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس گردنی

بدنیتي دي، یوتربله بد بیني دي
تربګنی دي، خصومت دئ، دښمني دي
بې عدلي، بې انصافي د کمه راغله؟
د بې وسو پرحق چور دئ، شبخوني دي
اولادونه د کم دو، دي ړانه خوره
د مرغانو په شان وړکي پلرګني دي
نیک اعمال ولې بدلیږي په بدیو؟
که دقیق سو داخبري بیروني دي
پر د ښتوګر زیدل کله تمدن دي
په ښاروکي پاته لز څوکوړنی دي
خلګو څه کوئ؟ پرکمه خوا رهي یاست؟
پر دې لاري خورا ډیري دیدني دي
"ریشا" وګوره پرشا وخوانظرکړه
درته پاته چي لا څو پس ګردنی دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبتي مرګ

پر نړۍ چي مغازې دا سلحو سته
و بشر ته نوبتونه د مرګو سته

که مرمۍ له ما خطا سي پر ورور منسلي
په ضربه کي کله وخت د نښانو سته

استعمال دا سلحو باید جاري وي
په تعطیل کي یې تړل د فابریکو سته

انسانان چي یو د بله سره وژني
بل څه نسته تنها ګټه د پیسو سته

او که نه نو وروڼه ولې دښمنان سي
په هر جنګ کي پټ لاسونه د پردو سته

که سلاح سي د نړۍ له مخې محوه
و بشر ته فراواني د نعمتو سته

دوی د دې دنیا لذات ځان له غواړي
و ږیشا ته صرف نعمات د جنتو سته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناامېدي

څمه خپل کاله ته کوږ مغزی د اندېښنو سره
اوښکی سوې لاړو نه د غمجنو کاروانو سره
لاره ده اغزنه سړک وران پل نړېدلی دی
چاودې پښې ړهي یم د خولې خلا مو اولا دو سره
څوری د لارختم سو نوکان خوړه د لوږې شه
وچه وچوبي ده درخته نسته د ابو سره
ورک مي سو تماتوبی نه ګنډ غالی نه دیوال ښکاري
ورځې تېرومه د قبرواوکنډ وال ــــــ و سره
وایستل ګرانی د تن کالي په خپل قوت له ما
وچې مړې غوړه صدرې یو ده د جېبو سره
هیهات چې د اثر ړانده سترګې بیا د اوښکو سره وچې
هیهات چې په کټکي به وي ناویانې د مړو سره
ریشا د انسانو د خوښیو مزه تللې ده
شین پالیزپي لابن سود اوښانو په ګلو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ده پېره

ژبه خوله کې دومره کله سوځنده ده
لکه بل چې مې پر ژبه داور لمبه ده

غماز انو زه پر خوله یم پېژندلی
چې په ما پورې خوږه ګوله ترخه ده

زه انسان یم د لرګي نه یم جوړ سوی
ولې کښ زما پر سر د غم اره ده؟

څو تبر له درختې لاسته ور کړی
د ربښو تخنه چې قطع یې تنه ده

د غړو مبې یې خلګ تو له لړزېد له
پر راغلې نن د بېرې پرې لرزه ده

په غیرت یې د زمري نوم و ګټی
د بانبې پنجه یې ښخه پر کله ده

نن یې ولې د همت بکړي شوه کمه؟
پر سر پروته یې خالي، وچه ډبه ده

څو عقلونه په سرو کې پیدا نسي
د هر چا څه ور که لاره او کوڅه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرگي يې پکار دي

هيڅ قوت وربانه نه دئ يو زره
بايد نسي پرخپل ځان باندې غره
د ميوې اميد له هغه بناخه نسي
چې ياوچ وي، يا په بيخ کې وي اره
وچه دړخته بيرته نه کوې برګونه
نه ګلونه، نه بناخونه ګرسره
دچرسي زويه دګټي اميد مکړه
دهغوځه هم چې ناست وي پرپره
هغه باغ ته چې باغوان يې نه دهلودئ
چغالان وړ ځي پر دړ اوپر نخره
دليوه ځخه غنم مزونه لا بيريزي
چې له ښنګه ځني پوړته کړي بره
زه ريشا د هغه چاځه ډېر بيزرم
اسلحه چې يې وخښنګ ته وي خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه غمچینه

ګرانه د شید په دول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یو ځل چې د یار وخنګ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پته خوله کې یو کتاب خبرې کړي
زړه کې یې ساتلې پټه مینه ده
کله چې په ناز سترګې راواړوي
پوه سمه چې نن لږ څه خوشبینه ده
شونډه چې یو ځل تر غاښو لاندې کړي
هغه وخت یې مینه له یقینه ده
لوړ قد یې چنار غوندې رسا ښکاري
ملا یې هم باریکه هم وړینمه ده
کله چې کوځه په خپل لاس و اوبې
هغه د ریښاء د زړه قمچینه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لو ړ ختلم په زیرخانه ننوتلم

ما فضاء ته د ختو لاړي خــاړلــې
په نصیب مي گورستان یا زیرخانه سوه
چي هوس د پروازو راته پیدا ســو
وزړ وچ سو زما په پښو کي زولانه سوه
نابوبره د صیاد په دام کي گیر ســوم
بهانه راته د دام یوه دانــــه سوه
یا به مرگ اوس قبلوم، یا به یم غلــی
اقرباء راڅخه ولاړه بیــگانه ســوه
عقل هوښ راڅخه تللی لیوني یــو
دا په دي چي مشران مــو دیوانه سوه
صدقه مي خزاني نسوې د خپلـــو
هستي واړه د پره دیو نذرانه ســوه
آئینه غوندي رشتیانسم ویلی
درواغان مي په د نیا کي افسانه سوه
د تعمیر په امید ما وي لیڅي نغښتي
د ریشاء د پلاړ کوند غالی ویرانه سوه

بې پرزو موټر

چې د رست عمر یې تېر کړی په مزو وي
پر بل چا یې کله هسې ژوند پېرزو وي
پر پالنګ د عیاشۍ خوب نه کېږي
خوب یې نه وړي چې بستر یې د اغزو وي

تېر واته دي که د کار حیله تر ې وسي
چې لوی سوی په نعمت او په نازو وي
په غفلت کې ښکاري ښکار سي ښکار ولې
ځکه غلی، ناست چولوته د خزو وي

ده بهتره چې چپ کښېني په مجلس کې
هر مجلس چې ډک په غتو آوازو وي
چې د ژړندي پل یې څرخې پر سر باندي
څه ښادي به ورته پاته د مغزو وي

پوره، پوره غوړځېده د بل لرګي ته
د اکار ونه یا دېږ یا د بېزو دي
هر موټر چې بې ډرېوره وي، ولاړ دی
خصوصاً چې بیا بې تېلو، بې پرزو وي

ریښا صبر تحمل ډېر ته په یکار دی
که په ژوند کې درسره کمه آرزو وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژربه د نازه ولوېږي

لاس راځخه واخله ای ظالم بې دین غمازه
تېر به دي دوران سي ژربه ولوېږی د نازه

څون څو کلېدل، څونه جفا هم تا و نکړله
وګوره تاریخ ته تر انجامه له آغازه

ظلم که تعدا وه که هوس وو نو دي بس دئ
نه یې ترآخره بهره مند له امتیازه

تاکه ځان پټ کړئ دئ د طلسم په لباس سره
اوس نګار پوه سوئ دئ چي څومره یې چمبازه

ځه توری واخله د جانان بې اعتماده یې
ما لره دخپل جانان د وصل درګاه بازه

خوار ریشاء په عشق کي که څونه څو کلېدلی دئ
شکر دئ خاونده معشوقه پوه سوله رازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوربل

چي ترستر گومي د یار اوربل جل بل سو
اور د میني مي د زړه په کور کي بل سو
تازه دمه وم د سوي زړه د سوخته
زړه مي وروسته بیاله سوي څه په کوربل سو
د فراق بتي بیابان راته انګار دئ
مخامخ د اور لمبي راته کوتل سو
د حباب ترڅتر لاندي مي انزاغ دئ
د سکروټو په باران کي مي مزل سو
هیڅ نسخې مي د مرض علاج ونکړ
د ګولۍ پرځای ګولۍ راته اجل سو
ریښائ ستالا آینده ژوند ته امید دئ
چي پر زړه د غشو واړی مسلسل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرشکوني

د خپل ځان ړنې يې وسوځ په لمبو کې
په کنډرې کې پاته نه سو سپېروني
د بابا هستي يې وړکړه بېګانه ته
اوس د بل پردر ولاړ دئ ژړغوني
هيواد ټول په لمبو کې سوځل کيږي
پاته نسود اديې پرسر پړوني
هيواد وال دي ترڅپر ولاندي سوي
پرلوړانه چوکه جنګ او سرشکوني
پر ماشه باندي يې ګوتې سره ايښې
وکوټي ته کرول د توپک نوني
چي د جنګ لمبې يو لږ څه آرامېږي
د بل لاس په لاس کي ورکړي اورلمبوني
چي جنګي جامه وجنګ لره په تن کړي
بدې اېسې ساده دله برګ پتلوني
ريښاء ناست په لنده بله نړېخانه کي
پر پښنو درد دئ لګيد لئ لګموني

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ته کرکنډي

شړمښان یوار پسې کړي انډي
ځني وځغلوي هر یو خپلي ونډي

انسانان هم ځني دي لیوه صفته
ځغلوي د وړور د ماله څخه پلنډي

د حلال مالو پي نه وکړله ځکه
ډکي خیټي د حرامو تنډي.تنډي

چي دخولې او دزړه لاره یوه نه وي
منافق دیٔ په اسلام وهي ملنډي

رقیب لس گرایه بدتر تر شړمښانو
عاشقان یې پسي واخستل سالنډي

ومزل ته رسیده هغوته گران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي کرکنډي

د ریشاء اوږده مزلونه دي په مخ کي
ربه ته کړي اوږدي لارې ده ته لنډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تماشه یې کوه

نه ده نکټايي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کوټ و پطلون سړيتوت نه بولم
څو يې کښې و نه وينم د پت نخښه
چا که مظلومان تر لاسو و نيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
يا که يې پوره کړې د بشر خواستې
دغه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې ژوند څخه تنګ سوي دي
نسته پر نړۍ د حريت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشر و تباهي ته ځي
سيل کړه ريښا د جهالت نخښه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل لاس

ډېر بشاش مخونه سوله پژمرده
ښادي ولاړه خلګ ډېر دي غمزده
انساني خصلت د خلګو فراموش سو
ولې جوړ ېږي کړې د ځانه درنده ؟
مړ يده يې د انسان په غوښو نسي
چا پېيدا کړه دا د غوښو خورنده؟
وړونه ولې يو تر بل تر لـه وتلي ؟
رسوايي ده ، نګړي يو د بل پرده
اکثر خلګ چې مقصد ته نه رسيږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده
وېره خوله د خندا نسته شنډي بوڅي
غمجن حال دئ نه خوښي سته نه خنده
ريښا ناست د بې وسۍ تخته نالش کړي
د سيالانو په مجلس کې شرمنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله دی دئ

بیګانه ته یې ښندي خپل ورور یې مړ کړی
په عالم کې شرمنده سو ځان یې خړ کړی
هست و نیست یې واړه وړکړه وپردو ته
د اولس تر مخ یې ځان لڅ ولغړ کړی
له بهره یې اولاد ته څه را نه وړه
لا د لاسه یې اولاد ته ځان منګور کړی
د بابا عزت یې وپلوړه په جهل
ځان یې نورو ته په دې توګه ګادړ کړی
د خوړکی بنارسي جتي پر سر کړه
ده وخوړ ته ور پر سر د غم ګډ کړی
د هیبته یې زمریان لا لرزېدله
نن یې ولي ځان بابښي لره کوکړ کړی؟
په پاکی کې یې قدم مخ ته وا نه خیست
ترنخوا یې لا میدان په غم ککړ کړی
ټوله ته یې غره مسه په کردار دي
ریشائبه سوچي اصلي نر دي پړ کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي حکومتونه

برني پرپړونې باندې تاوان کړه
ننی ته د سبا وعدې بيان کړه
چې سبا سوتياري د تيښتې نيسه
آماده واستعفا لره خپل ځان کړه
د شخصي حکومتو دغه قانون دی
بلـه پلا بيا په بل شکل ځان عيان کړه
ته و دی په مطلب بنه سره پوهيږې
بېچاره خلک په ځان پوري حيران کړه
په خلوت کي تا ته هر عمل جائيز دی
پر بهر خبر د خدایؑ، حديث، قران کړه
که په پټو مخفلوکي هر څه لـخ سي
خود باندي سپين پټکی، کميس، تمبان کړه
دا د نن د بدکارانو دود، دستور دی
چي د خلکو ترمخ سپين ځان مسلمان کړه
که رضا د خدایؑ مخلوق ځان لره غواړې
ريښاء ځان دي حقيقي عالي انسان کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښوته لویږي

که سېلۍ اوري که سوځم په لمبوکي
که خندا کړم د ژوندیو په قبروکي
واړه دي دي، په ما هسې چارې کاندي
تېروم ژوند زه د عشق په مرحلوکي
د جانان د کلي خواته بې پروا ځم
پروا نکړم که تېرېږمه په سپوکي
د فقیر او سپوخوتل سره پرتوي
په یوه ځوړه ړالوېږي ژر په پښوکي
څوپېش ړومي خپل جانان ویلې نه دي
غمازا کله شمېرمه په سروکي
زما د عشق مِس معلوم سوي دي وباړته
رقیبان ژر حسابېږي په پردوکي
په رښتینې عشق چي زما گل رخ خبر سو
ریشا، گرزه د گلا نو په باغچوکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمغزو عملیات

ورکاوه یې دکومک په نامه ونج
اوس د هري روپۍ سود اخلي څهار پنج
د سروزرو کتوریان یې په غلا یووړه
زوړ منګي یې ورته پرېښود پر ګړونج
طلایي خښتي یې وړي په عوض کې
ورکوي وچه تمکه لکه اسپنج
د بابا غوښي یې وخوړې کارګانو
د زامنو په کله کې نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن شوی
چي ساده مسایل ډېر ایسي بغرنج
د لستوني مار دئ ډېر په عذاب کړي
سوه د هر یوه ښه لکه نارنج
یو کچکول، یوه لکړه ورته پاته
څغلوي ژر اوسنۍ پخوانۍ ګنج
یوه ورځ به د حسابوکتاب راسي
چي یې وپېچي مغزی، پښې و آرنج
ریشا، هیښ ناست دئ په چرت کي نه پوهیږي
وړي له دغسي ناخوالو څخه رنج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالي ښتي

چي پرچاپې د عتاب سترګي کړې غټي
هغه دم هغو په پښو کړلې چَوتي
نه اسلام، نه شهامت دئ، نه غيرت دئ
چي دورور په غوښو وهي سَمَتي
دا ښکار ندئ چي پر لار، لار دي لښکري
ښکار هغه چي په هوا ولي ځرګتي
کاسه ډکه د حلال رزقه مـــزه کا
نه چي بل د رته ولاړ وي تالي ښتي
چي د ورور د سر په بيه لنګۍ غواړي
خدايه! مه کړې راپر سر هسي ځرتي
پر کاغذ باندي مي وکښې ښوخبري
هسي پروتي وې په زړه کي لکه ختي
دا بيتونه د ريشاء که چتيات بولي
نادانانو اعتراف وکړه په مَتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورستې هګۍ

لوګيله د زوړو روځنه کيږي
چې وې نکړ د کمزورو لاس نيوی
د توري زنو شمله ورو غيرت ندئ
چې کوي د ورورپرحق باندې تيری
چې ملت بې ترخپل ځانه پوري هيروي
د هغوپه برخه مه بوله بری
مجالس او فيصلې بې نتيجې وي
پکښې ګډ چې په خيرن زړه سوسری
چې ترچرګې ځوک ورستې هګۍ کې لاندې
اميد مه کوه چې وباسي چيچی
مسلمان که ترنامه زيړه اوږده کړه
پر شکمن يم که بې لنډ وونيم ګزی
د خالي او بو به ځوک کوچې وانه خلې
د غرکې چې هرځونه وې شرپې
ريشا، هغه وخت خپل ځان بختوربولې
که بې وکړ د تيريو مخ نيوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بندګۍ ژوند

شوه کېږي به د قبر و زندان ته — که هر څو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لار چې دي اخستې ده بندېږي — فکر وکړه دغه لار د بربادۍ ده
لکه غاړه تړا بده لکه نه وي — کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پردې تموله غوږ ولې مستان ګرځي — زمانه نن د سوتې اود رندۍ ده
که د عجز و خلوت ته شو د ننه — خلوتګاه و هر فقیر ته د بنادۍ ده
که شاهان په دې خلوت کې څوک محصور کړي — ورته پېښه ناجوړې د سابندۍ ده
د ریشا ژوند نه شاهي نه فقیري سوه — ژندګي د بندګۍ د بې خوندۍ ده

د سرونولو

نه و رحم د یار کوڅې ته نه. ورحم — توري جولې هلته تګ و دو کوي
سپي غماز مي لاره بنده کړې ده — درکي د جانان ولاړ، عو، عو کوي
کله یې حضور ته رسېدلی سم — لاړکي رقیبان را ته پېشر و کوي
یار مي د زړه کېنت ته ورلوېدلی دی — هلته مي د عشق د وږو د رو کوي
کله یې د حق آواز تر خوله خېژي — دوی لکه میناوي کمپچو کوي
ډېر، ډېر د رواغان مي اورېدلي دي — پوه یم بیا پر نور و وعدو خو کوي
نسي رسېدای ریشا تر یار پورې
څو چې جلا دان د سرو لو کوي

نه تعلیم نه تربیه شته

تعلیم نشته ماشومان بې تربیه شوه — مکتب وران شو معلمان څني کنده شوه
تربیه د وړو کوچنګ دئ یا ښکنځل دي — مور و پلار یې د ډوډۍ په غم اخته شوه
په کوڅو کې کچنیان واړه لوچګان دي — په ډېرو سړه ولې دیوانه شوه
جهالت ورځ تر دابله ورځ ډېرېږي — خوی خصلت یې د حیوان اُدبوده شوه
پلار یې وژني د روپو و تولېدو ته — اولادونه یې کوڅې ته وړ ایله شوه
انساني خوی یې بدل په حیوان توب شو — هم یې ناسته هم خبري د شوده شوه
د ریشاء د خولې چې هر اوف، آه اُوزي — پر کاغذ د فریادونو مجموعه شوه

د غه حال دئ

غوښې خوري د خلګو په جرئت سره — وینې یې چښي په ډېر لذت سره
نس یې ورځ تر بله ورځ پړسوب کوي — خېټه به یې و موښلي د چت سره
ورځ راځي چې لړزې انفلاق وکي — څېرې به لړ شین شي په شدت سره
وې پلوړل د پلار هډوکي و پلوړل — راپې نیوئ جهل په عزت سره
مه کوئ د خدای وروی ته وګوړئ — ګوړئ تو له حال ته په دقت سره
دا د هوښیارانو کار زه نه بولم — ګډه بې عقلي د حماقت سره
چا چې د بېوزلو حقوق لاندې کړه — ځئ به بندي غاړې د ذلت سره
چا که مظلومان لوږي ته پورته کړه — دا دئ ریشاء ژوند د شرافت سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مولوېږي؟

ټول خوند ونه ټول، زموږ د زندګۍ سوه
موږ ته پاته زندګي د بې ننګۍ سوه

زمانې نن ورځ دي مړه چیچیان ایستلي
زما خیال چي دا دنیا ورسته هګۍ سوه

ځلېدونکې ځلا ورکه سوه تیاره سوه
له محفله شخه پورته مارډنګۍ سوه

ترانې د عشق به هرچا نږ غولېږي
خولې ګبي سولې او ماته سارنګۍ سوه

هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي
چي له سره راشوه شخه لنګۍ سوه

افغانانو خپله توره بل ته ورکړه
افغانۍ توره روسۍ یا پرنګۍ سوه

څوک دي ولي په وینا وونه پوهېږي
ریشاء ستا ژبه توړۍ سوه که ګونګۍ سوه

ژړي تلي

داڅه حال دی چي ژړېږي کونډي رنډي
دیوې هغتې ناویانې سولې کونډي

د چاښې لکه چخلې دي ډنګري
د چاپنډي، پنډکه، نورې هم سوې پنډي

نااهلان په دغه حال پورې خندا کا
عاقلانو ورته وچیچلې شونډي

خلګ نه ګوري وبدي آینده ته
وجواب ته یې نیولي خولې دي منډي

ټول اولس پر دې لمبله نه ځایېږي
پر لمنې لمبله نه سي لوېي غنډي

چي چړې یې د خپل کامه پوهولې
د هغو چړې عالم ته سوې برنډي

د غفلت تلتک یې کش کړی پر سر باندي
ژړي تلي یې راووتې تر شنډي

ریشاء مه ورځه پر دې ناحقه لاره
د ناحقي لاري و ځغله په منډي

ولې بل ته اړ یو؟

تېل مو نسته د څراغ او د اوجاغ — بل ته اړ یو موږ په تېلو د څراغ
پلیسوز مو و خپل ځان ته پیدا نکړئ — لګولئ مو دئ بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتیاج یو — په هستي کې یو ښتمن زړګی داغ، داغ
زراعت سته مالداري ځکې پرېوانه — مګر نوړ یې له تولید څخه سوه چاغ
په سترخوان کې که یوه ګوله پیدا سي — د هوا څخه غوټې وهي پړې زاغ
خولې دې د منډې د زړه حال ویلای نسو — موږ د بل تر نظر یو لکه اُلاغ
ولې اړ یو په هستي کې د بل لاس ته؟ — راسئ و باسو د دې اړتیا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړې — ریشا، وابه وړې پنځُوس قسمه دړواغ

د غلو ملګري

نه جوړېږي څو اخلاص، صداقت نه وي — نه خپل کېږي تر څو مینه، الفت نه وي
و هر چا ته خپل حقوق کله رسېږي — چې حاکم د عدالت حکومت نه وي
که د چور د پاره تړي وي پرانستي — په هغه ځای کې د خلګو دولت نه وي
حاکمان که سوه د غلو سره ملګري — مال لا څه کوې د سر امنیت نه وي
بدامني او ځان ځاني چې هر ځای راغله — بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پربې وسو، زوره وړ کوي ظلمونه — د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

ریشا، غواړې پر نړۍ چې عدالت وي
په بشر کې خیانت، جهالت نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښنګه وکم؟

د فراق په لمبو سوئ خوږین ځګریم
د وصال په امید ناست صبح و دیګریم

ما د میني لار په وینو او پاشي کړه
اوس د ډیري خونریزۍ رونډ په نظریم

د زړه وینې مي د خولي څخه فوران کړي
کږ مژګانو يې وهلی په خنجریم

سر و مال مي د وصلت پر لاره ولاړه
د عشق لاره کي زه تیر تر مال و سریم

سپي رقیب دیار له دره فراري کړم
د هغې ورځې تر اوسه دربدریم

چې په سپینه وږخ کالي را څخه کاږي
نو به ولي هسي غلو ته خوش باوریم

له دربار چي آشنا نا آشنا باسي
زه ریښا به تر هغو د بل پر دریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې فائيدې مجلسونه

يو سړی وي د تو پو په ويشتو ستړی
بل په څغاسته پر د ښتو بيابانو ستړی

چا شپه تيره کړه په چور پسې روان دی
د هغې خواد ګونې په ړاوړ و ستړی

چې لرې بې هم د خواست لاس بل ته نيسي
سو ناداري بزيار تو په نغلو ستړی

څوک جامونه پې پر بې چنبې تشيرزې
څوک کاګل لره د بام په کاسو ستړی

څوک په شام پارېس مخ زيره خيشته کړي
بوټ پالېش والا په بوټ و موزو ستړی

شپه او ورځ يو ځای و بل ځای ولې منډې
هر هيڅ په بې فايدې مجلسو ستړی

دې ستړيا و وکې ظاهره منفعت سته
په باطن کې وي په ډکو کلمو ستړی

وړيشانه هو سايې نده وړ پاسته
هره ورځ په جنازو فاتحو ستړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکي غوښتنې

پناه راکړه د شیطان د وسوسو . حب مي و باسه له سره د پیسو
ما د حق او حقیقت پر لار رهي کړه . چي را و وزم د نااهلو د جلسو
انساني خوی نه زما سره همراه کړه . نه لیوه غوندي چي ګډ یم په پسو
د هغو ملګري زما په نصیب مکړه . چي په دام و کولمي کاږي د نسو
چي تیر نه وزم د ناکسو په وینا و و . ما غالب کړه د شیطان پر دسیسو
د ریشا د تسلیم لاس و تا ته پورته . خواست کوي د خان اولاد د اولسو

په وینه بیده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه
یو د بل په میدان کي سره سره سوه

د غرور ه ځنه بیا پر مستی راغله
حقیقت په ستر ګونو ویني پرانده سوه

چا و دوی ته د نشې پیچکارۍ ورکړه
چي مستي یې د موږ لي په زغیده سوه

لکه مږ د بل د عوت ته حلالیږي
غاړې یې پرې مذبوحانه بې غوږ ځیده سوه

په خوبي موا د لړلي یې ما غزه دي
په وینښتو ب کي څملیدلي د بیده سوه

د ریشا لړزانه ږغ محفل زغن کړي
دا زغن آوازې سوره سرېنده سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچاته وړ زغ کړم؟

هدیر وکي موږ وچاته کړو وړناړې
ساکښ نسته چې د خلګو ناره واوري
موږ د خپلو پیشرفتو لاري څارلې
شا وخواسوې راته بندې تولې لاري
چې رشتیا سي اوس په هیڅ چا باور نسته
دباور د لاري مل سوله بې لاري
ګرم وسرد حالات پر موږ باندي تیر بې
سپیني سرې سترګي چې وویم خونکاري
باوله مي را بلل د زغ علاج نسته
اوس به خوړم پر ککرئ د ګوسو واري
خورا ډیرې د امید وعدې بې راکړې
نن پر خپلو وعدو کړت سوله ناګاري
دریشا حیات ګړی په ګړی مرګ دی
چې د زړه څخه بې څې د وینو داري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرکمه رهي يو؟

ومزله ته زه پرلوري د خطر ځم
پدي تګ کي په پښونه ځمه پر سر ځم
مزله وال په سپينه ورځ له مانه تېر سوه
زما په مخ کي توره شپه ده ماز يګر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاره مي بنده
د مرګ لوري ته زخمي زړه سوی ځګر ځم
د کاروان مهار په لاس کي دساربان دی
اختيار نسته چي څنګ په خپل نظر ځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاريکه
په بيابان کي دوري، هيسته لرو بر ځم
بې آبي ده احتمال د چولې شته دی
ترلمر خر که ناخبره بې باور ځم
زما ريشا څه د سفر لوري ور نه سوی
چي پر کمه خوا روان په کم سفر ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون پاته سو

تخت د سلیمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو

کرار، کرار پسي تو لیږي تمولــه
تن به روان سي که پرون پاتــه سو

چا زرغوني درختي د ښخه وکښـي
د بل آباد باغ شین، زرغون پاته سو

یو د بل مال ته پر څلورو ورځــي
د بل یو لاس اویو یې ورون پاته ســو

انسانیت د افغــانــانــو ولاړئ
اوس یې خالي کوټ و پطلون پاته ســو

انسانان ځي روان پر مخ دي رهي
تاجک، ازره، ازبـک، پښتون پاته سو

د ریښا نوم او یا نښان به څـه وي
که پر پره دي محکمه مسکون پاته سو

لاس یو کئ

پښتانه، تاجک، شیعه، هزاره ګان ترکمن، ازبک، بلوڅ، نورستانیان
هر تکم چې پدې خاوره کې هستیږي بلل کیږي په یوه نوم د افغان
افغانان د دې هیواد میراث خواره دي ځکه ټوله د دې خاوري دي بچیان
اشغالګر غواړي چې دوی سره جلا کړي چې بیا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چې پر قوم، مذهب یې بېل کړي پدې توګه یې کمزوری کاندي توان
بیا جلا، جلا پر هر یوه حمله کړي د بشر د غوښو وږي شرمښان
افغانان که ځان او اولاد ته امن غواړي د دښمن په دسیسو دي پوه کړي ځان
دیووالي اسلحه خورا کاري ده په نفاق کي د بل ګټه ده خپل زیان
که بقاء غواړي ملي وحدت یې شرط دئ بې یووالي تدریجي مرګ ته روان
یا به حتماً یو ځای کیږي یا به ورک وي د نقشې د مخه ټول افغانستان

د رښتیا خبري هر شنوا غوږ اوري
د کمو د پاره ندئ دا بیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذغاليان سوو

راته ښېښي دئ هره ورځ نوئ سړ درد — د تور مخو سکرو ګاز کړم ګرم، سرد
لغوړنه سړ دردي او سرچرخي ده — زړه مې رېږ دي د نارنج په رنګ، رنګ زرد
هوائي سوم تکهاړئ مې په سر کښې — ترغوږ و مې ټکان باسي مرد نامرد
د کوټې ياران مې واړه هوايان دي — وکومک ته پيدا نسو بل همدرد
آرام نلرم په سر کې مې برچې ځي — سرچرخيو کړم د ژوند ټخه دلسرد
چې يې وو ينم تورمخي بد مې ايسي — ذغالي کړم د تورمخو سکرو ګرد
زه د ژمي د ساړه جنګه دار بزم — چې اخيستي سړه لوي وي فرد، فرد
د اسخت ژمي به خاوند په خير تېر کړي — د سکرو مخ به وي تور په عمل کرد

رنګ زردي به و ريشا د سرخروي وي
که يو ځل يي د سکرو موسم کئ طرد

فراري عاشق

چې ځان نکړي د يار مخ ته سپلني
هغه کله عاشقان دي رښتني

تر چولو چې د جانان ومخ ته گوري
هغه خوشي نندارچيان دي بهرني

که د مرگ سکلي د يار پر زنگانه وي
دا وصلت دئ مگرهو، زکندني

که وصلت د يار يې پرې بېنو د فراري سو
په قانون د عشق يې خپل ځان کړئ خونړي

چې کوځه د يار په او بنکو اوپاشي کړي
لري هسي تروې او بنکي شيريني

مرام کاته او تبسم يې نوی ژوند دئ
سل ځلن زاړه به کړي شل کلني

عاشقان د يار و در ته ملنگان وي
چې پر د بنت گزري هغه دي ليوني

زما د عشق صفحه د يار په توصيف ده که
له ښايسته د ريشاء اشناغني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مردار خواره

ماليده خوري، هم ډېري، جواري خوري
کلنګي چرګه و چرګ وا ړه جاري خوري
چغالان بيا د چرګانو قاتلان دي
ترمنا يې ډېر چټک پر هواري خوري
د لاښو په تلاښو کي با بنده ښکار کړي
طبيعت يې دئ چي هره مرداري خوري
اِشتها چي يې د حرص په ښورکي راغله
مرداري لا په خورا مزه داري خوري
د هرچا مطلب خوړک دئ په ژوندون کي
يو په زور بل يې په ډېره هوښياري خوري
څوک کوار، کرار خوړک په حوصله کړي
څوک غوټې وهي خوراي تلواري خوري
رښتيا شکه د حرام خوړو ونکړي
حرام خوړ آخر پر سرواري کاري خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر کلکین راته ګوري

لا مړ نه دئ چې پر سر یې کېږي واري
لا یې نه ویني چې ویني وهي داري
نامردان وي چې پر مړو توري راکاږي
پر راکښلي یې وي سرې سترګې خونکاري
څنګه زړه دئ چې دوړ ور په مرګ ښادي کا
او ړاباسي پسله له مرګه یې انداړي
دا نن څه زلزله ګډه په نړۍ ده
چې یې ښځې، نر وهي د غم کوکاري
دا د کم چپاول ګرو چپاول دئ
چې په سپینه ورځ نیولي یې دي لاري
پر میدان باندې یې مخ نه لیدل کیږي
تماشا کړي په کلکین کې تر هنداري
ریشاء داسې تګاري په سترګو ویني
انسانان وژني لا ځان ګڼي خدای پاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلګل میري

تجارت نن ورځ اکثره سود خورې سوه
عقیدو کي پېښه داسي کمزوري سوه
که په هر قسم خوش مري پیدا کیږي
د ده نکري تولېده يې رنځوري سوه
بې پیسو څه، بله مینه، الفت نسته
د روپو حب دی چي ورکه مو، ورورې سوه
کیسه بړندي د بل د جیب يې کاږي
که څوک ځیر سي د غه هم کیسه بړې سوه
د روپو ګوني په شاوړي و داوړي يې
حمالي ده چي يې نوم سوداګري سوه
سرمايې د خپل هیواده تخته باسي
وا ولس ته پاته خود دربدري سوه
حساب ورک دی محاسب دی ناخبره
ګډوډي، بې حسابي ګلګل میري سوه
ریشاء خپل ځان دي په لږ سره قانع کړه
ډېرول يې و بل چاته مزدوري سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوپک خپل وپردی نه پیژني

زړه چي د ټوپک وسوځي بل وژني
نه لري تميز پره دي وخپل وژني

زړه کي چي يي بل داوړ لمبه سوله
څوچي زړه يخ نکي سل وشل وژني

کله ستا تو پير پرېدي د انسان حيوان
خره وژني، غوايي، انسانان سل وژني

د ټوپک سنگدل انسان چي واخستی
خلگ پر کشمير او پر کابل وژني

دوست ودښمن کله ټوپک پيژني
نه يي په پوښتنه ني توکل وژني

هر ټوپک و مرگ لره جوړسوی دی
کله ډير عاقل کله پاگل وژني

ورک دي وي ټوپک د کتارو سره
ځکه تش ليدل يي ريښا تل وژني

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وسه يو

زه بې وسه، ته بې وسه، دی بې وسه
موږ بې وسه سوو چې دوی سوه ګل هوسه

نو به خود د وس دا ړانو نا خيری وي
پر موږ شهيری د روپۍ مال يو په لسه

مچۍ چې که څوک چيچي دا دی عسل دئ
شات خو چا نه دي اخستي له مګسه

چې بې وسه د خپل وس په جال کښې باسي
خدايه وباسي کلهې د دوی له نسه

په يوه آذان يوه مسجد کي لمونځ کړي
مګر بعضي يې ولاړ وي بې اودسه

يو خواخوږی ځموږ د پاره پيدا نسو
په دې لويه کوړنۍ کې يو بې کسه

ړيشا بند دئ په قفس د بې وسۍ کې
فرياد و نه يې راوزي له قفسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر صراف کلپي نه چلېږي

کوز بار کله ترمزله پورې رسېږي
ترهدفه پورې پرلارې چېرې کېږي
که کوټه سکه دې ورکړه وصراف ته
کلپي کله پر صراف باندې چلېږي
د رشتیاد باغو درختي وې پربار
د دړواغو د رختې وچې سې رژېږي
که د بله یې الغیچ کړه ځان ته کوټه
چې مصرف یې نکړې بل لره پاتېږی
چې پر لوټو باندې پوړته پوخ دیوال سې
د بقاء امید ترې مه کوه نړېږي
د خولې لاړ او د زړه لارچې یوه نه وي
اقرباء لا د هغو ځنې بېلېږي
ته هېر بنه وایې رښتیا کوړدې ودان سه
خوتر تا سټا مخاطب بنه په پوهېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغله، ولاړه

مړيې کړې مورمړې بيابه يادنسي
غرونړيدې بيابه ايستادنسي
غم يې پرکورتوره لـيـکه وکښله
دومري غم زده، سوچې به ښادنسي
ډيرو نامردانو ډير نامراده کړل
دا نامراده زړونه به د مـراد نسي
يووار چې سقوط سو اعتبار دچا
بيابه دوهم ځل د اعتماد نسي
يو ځل چې په مرګ په لحد ننوزي
هغوته د ژوند دوا ايجاد نسي
اوس يې سالګرې دمرګي ياد لري
ژوندېې بايدپس له دې پيادنسي
سرپټ کړه ريشا، په رنګ وژاړه
شوغمخورپيدا د دې هيوادنسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدي خاطري

راته پاته ډیري بدي خاطرې دي
په غوږو کي د وحشي حیوان نارې دي

په لیدو سره آواز د خولې نه وزي
ګنګوره یم چي داخنګه قوارې دي

د خبرو مجال نه دئ راته پاته
یا د لاس او یا د سترګو اشارې دي

د غمجنو اوښکو سیل پرمخ بهیږي
د زړګي د وینو پوره فوارې دي

د علاج دارو بې نه دئ پیدا سوئ
طبیبان نه رعلاج، نه د چارې دي

ستا په داد خدائ رسیږي ریشا خواره
نور دي ټوله کوښښو بې وارې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافق

ځامخ چي درته ناست وي، ځان قربان به درته وايي
که دي سترګي سوې نه وي، بدګويي يې پس شا وي
هسي خلګ منافق وي، چي زړه، خوله يې يوه نه وه
ستا پر غم درسره ژاړي، پښلاکوي خنداوي
په دوستۍ يې باور نسته، وي دوستي يې په دروغو
ظاهر ځان بولي تېروني، دښمني يې بيا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس يې خطا مه سه
باطني خوی و خصلت يې، دانسان نه وي بلا وي
هوښ کوه! د هسي خلګو په ګفتار سره تېر نه وزې
چي وينا، عمل يې دواړه، يو د بل سره جلا وي
همېشه د صادقانو سره دوست و همنشين سه
د کاذب او دروغجن څخه دوري دي درېښا، وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږلاس کوږمغزی

د همت خښتنان طمع دچا نکړي
شهامت به په خشم وسودا نکړي

نه کوږ لاس وکوږ مغزی نیسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکړي

بې همت وي چي د بله مفته غواړي
بې همته بیا هم وړکړه وړیا نکړي

خپله خوري خپله گټي لږ وي که ډیره
د بل مال لره به اوږد لاس دغلا نکړي

داکس نه دئ چه غیرت کي تر پښو لاندي
او پرخپلو لاسو، پښو اتکا نکړي

هسي ډیر مفت خواره سته په جامعه کښې
په دروغو داخبره ریښا نکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برګ کتل

چي پر لاړ ځي برګ کتل يې خوري
په پړه دي اشاره خپل يې خوري

برګ کتلو يې پر سر اوړونه بل کړه
مغز جوش وخوړ کوګل يې خوري

برګ کتل که وي څو ورځي زغمل کيږي
په کلو کنداغ وهل يې خوري

بيګانه وويې خپلوان دي بد راه کړي
چي رښتيا سي ګواکي بل يې خوري

حق دئ چيري چي خپل ځان ورله تسليم کړي
د سوټي په زور منل يې خوري

ولي برګ، برګ ورته ګوري، خو انسان دئ
له دي لاري څه وتل يې خوري

د وجدان دادګاه که هر چيري پيدا سوه
ريښا هم ورځي چي تل يې خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه انګور چغال وهي

څوک چې يې پر مېنځ هم ړېې پرنال وهي
خر د دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به، چې د باغ قواله ستا څه وي
امّا، هغه ښه انګور چغال وهي
څوک وای چې حق دي منم وې غواړمه
څوک بیا مخامخ دي سرمال وهي
چا ډامبري لاړ په چڼو وړانده کړمه
بل بیا کښت ته مځکه په دوپال وهي
ماغو ښته تعمیر دو منزله کړمه
سرای میانځ کې جاهل ښا دیوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُرې
ولي په شلاخوې کوتوال وهي
غلیٔ سه ریشا فریاد و چاته کړې
تا خوهم پره دی هم اندیوال وهي

پښې نه پرېوځي

پښې هغه کږدیو ته بیا نه ورځي
زړه چې یې ها برګ کوټه کوټلۍ دی

لیرې په دوربین کې ور معلومه سوه
توړې دې کږدۍ کلی وتلی دی

نه بلېږي اور په دې نغریو کې
دلته دوږخي اور لګېدلی دی

پاته، تشه، توره سوله دامینه
مېږي، او ښان نسته تللی کلی دی

دلته پر لاښو باندې کارګان ګرزي
شاوخوا اتڼ یې اچولی دی

بیا به هغه دې مېنې ته راني
یو ځل چې کوټه ورغورځېدلی دی

ځي د ښامار ایږخ ته اتراغ کوي
پلار د دې ښامار ریشا چیچلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

آینده نتیجه

هر ډول مستي نن ورځ کولای سې
هر قسم ډېرې په چا وهلای سې
تا نن دبې وسو واک اخیستی دی
تول په یوه وندر تړلای سې
تا د میادې لوی تور اودلی دی
ته لا هوائي مرغان نیولای سې
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
لیري و نږدې هدف ویشتلای سې
لوی کراته بازېږي چالاکي لري
هر ځای څېل حریف راځمله ولای سې
حرص دي نه مړیږي چي هر څونه خوړې
هر څه په سرابنتوب سره خوړلای سې
ته که آینده ته نظر واچوې
ځنګه نتیجه ځني ایستلای سې
وبنیه ریښا چي دا ته څوک بنیې؟
ما ته دابنیلي رابنوولای سې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیت المال موزکان

کښېږدی ژر تلکې موږکانـــو تـــه
دا د بیت المال رشوت خورانو تـــه
وې نیسئ ترخته عدل تې وسپارئ
ورکړئ سزاګانې خـائینانو ته
ونغاړئ کمبله دفساد، رشوت
وغوړوئ فـرش وصادقانـو تـه
چاکه د ملت په سر سودا کول
مه ورکوئ ســو دې تاجرانو ته
چاکه حقیقت په توپک وویشتې
ټینګه چکه ورکړئ جا هـــلانو ته
هرڅوک چې خدمت په صداقت کوې
وسپارئ اختیار و خادمانـو ته
نن ورځ ریښا هرملت پوه سوئ دئ
ځان به خوشې نکړی ناپوهانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شرم نه حیا

مخ دې پرته کړه د هرچا میراث خوره
حرام خوره تا ته وایمه مخ توره

د عالمه دې نه شرم، نه وا یه سته
چې د بل پېټې دې لاندې کړې په زوره

جنتونه جوړوې د ځان د پاره
نه بېرېږې د دوزخ له سخته اوره؟

په ژوندنې که دې غاړې خلاصې نکړې
نه خلاصېږې پس له مرګه روږ د پوره

د سیسې دې زما د ځګې، باغ کړې جوړې
تاکره لاندې زه دې واېستم ذکوره

ولې د ومرې بې غوړې سوه په جهان کی؟
ولې نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟

د رېشا د زړه دخروښه غلبلې دې
د فشار حمله بې واستوې ترګوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library